

Serbest Bölgelerin Dış Ticarete Etkisinin Veri Madenciliği İle Ölçülmesi ve Sektörel Bir Uygulama¹

(Measuring The Effect of Free Zones on Foreign Trade with the Data Mining and A Sectorial Application)

Cemalettin AKTEPE^a, Ozan Can TAŞTAN^b

^a Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Uluslararası Ticaret Bölümü, Ankara, Türkiye, cemalettin.aktepe@gmail.com

^b Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Türkiye, ozancantastan@gmail.com

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Serbest Bölge Veri Madenciliği Dış Ticaret Kümeleme Analizi Gönderilme Tarihi 3 Ağustos 2019 Revizyon Tarihi 15 Ekim 2019 Kabul Tarihi 20 Ekim 2019 Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	Amaç – Bu çalışmada, Türkiye’de bulunan serbest bölgelerin dış ticaret etkinliklerinin belirli değişkenlere göre ölçülerek kendi aralarında gruplandırılması amaçlanmıştır. Bu gruplandırmayı yapmaktaki amaç serbest bölgelerin daha verimli kullanılabilmesi için bir referans noktası oluşturmaktır. Yöntem – Araştırmada kullanılan veriler, TÜİK dış ticaret verilerinden oluşmaktadır. 2003-2018 yılları arasında bulunan verilere göre analiz gerçekleştirilmiştir. Analiz SPSS programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada kümeleme analizi kullanılmıştır. Serbest bölgelerin k-ortalama yöntemine göre kümelere ayrılması sağlanmıştır. Bulgular – Araştırma sonuçlarına göre belirlenen hipotezler sağlanmıştır. Bu hipotezlere göre Türkiye’de bulunan serbest bölgeler ihracat ve ithalat verilerine göre farklılık göstermektedir. Bu verilere göre serbest bölgeler belirli ürün sınıflarınca kümeler oluşturmaktadır. Tartışma – Araştırma da elde edilen sonuçlara göre serbest bölgelerin hangi referanslara göre kümelendiği belirlenmiştir. Araştırmada bulunan sonuçlara göre serbest bölgelerle ilgili iki farklı durum ortaya çıkmıştır. Serbest bölgelerin oluşturulan kümelere göre ihtisaslaşmalarının sağlanması ilk seçenektir. Diğer seçenek ise her serbest bölgenin her ürün grubunda belirli bir düzeyde ticaret hacmini yakalamasıdır.

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Free Zone Data Mining Foreign Trade Clustering Analysis Received 3 August Revised 15 October Accepted 20 October Article Classification: Research Article	Purpose – In this study, it is aimed to group the foreign trade activities of the freezones in Turkey by measuring them according to specific variables. The goal of this grouping to create a reference point for freezones to be used more efficiently. Design/methodology/approach – The data used in research consists of TUIK foreign trade data. Analysis was realized according to the data found between the years 2003-2018. Analysis has been done using the SPSS program. In this study, clustering analysis has been used. The separation of free zones into clusters was achieved by the K-Means method. Results – According to the results of the research, determined hypotheses have been provided. According to these hypotheses, the free zones in Turkey differ from according to export and import data. According to this data, free zones constitute clusters by specific product classes. Discussion – According to the results obtained from the research, the free zones are clustered according to which references. According to the results found in the study, two different situations have arisen about free zones. The first option is to ensure that the free zones are specialized according to the clusters created. The other option is that each free zone achieves a certain level of trade volume in each product group.

¹ Bu makale Doç. Dr. Cemalettin AKTEPE danışmanlığında hazırlanan Ozan Can TAŞTAN’ ın yüksek lisans tezinden uyarlanmıştır.